

ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

โดย
นายพนพงษ์ ดีไชย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**PUBLIC OPINION AND PARTICIPATION IN ENVIRONMENTAL
MANAGEMENT OF THE MUNICIPALITY,TAMBON
NONG PHO.PHOTHARAM RATCHABURI**

By
Noppong Deechai

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” เสนอโดย นายณพพงษ์ ดีไชย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารทศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสพชัย พสุนนท์)

...../...../.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภนที หอมสุต)

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

...../...../.....

51601352 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของประชาชน / การมีส่วนร่วม / การจัดการสิ่งแวดล้อม

นพพงษ์ ดีไชย : ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ผศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์. 84 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จากจำนวนประชากร 3,946 คน จำนวน 6 ชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า

ความคิดเห็นจากประชาชนและการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่มาจากผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 52.5 ในการศึกษารุ่นนี้ มุ่งเน้นการศึกษา 3 เรื่องหลัก คือ ข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นของประชาชนการบริหารงานของเทศบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 4 หัวข้อ คือ น้ำ อากาศ เสียง และขยะ ซึ่งพบว่า ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.4 36.3 35.15 และ 44.15 ตามลำดับ สำหรับความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานที่เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่กล่าวมาข้างต้นของเทศบาลตำบลหนองโพ แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ ด้านการบริหารงานและการวางแผน ด้านงบประมาณและด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า เทศบาลมีการบริหารงานและการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.5 นอกจากนี้ยังพบว่าความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 33.55 ถึงกระนั้นพวกเขาคิดว่างบประมาณในการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 28.7 ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมจะมุ่งเน้นปัญหาเดียวกับที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการเกี่ยวกับอากาศและขยะอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.71 และ 28.41 ตามลำดับ แต่มีส่วนร่วมในการจัดการน้ำและเสียงอยู่ในระดับต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.79 และ 30.17

โดยสรุปเห็นว่า ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้ คือ ความมีการฝึกอบรมประชาชนให้มากขึ้น ควรมีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในเทศบาลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553
ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

51601352 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD : PUBLIC OPINION / PARTICIPATION / ENVIRONMENTAL MANAGEMENT.

NOPPONG DEECHAI : PUBLIC OPINION AND PARTICIPATION IN ENVIRONMENTAL MANAGEMENT OF THE MUNICIPALITY, TAMBON NONG PHO, PHOTHARAM RATCHABURI. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASST. PROF. PITAK SIRIWONG. Ph.D., 84 pp.

This research aims at studying on Public Opinion and Participation in Environmental Management of the Tambon Nong Pho Municipality (TNPM), Photharam District, Rachaburi with the population of 3,946 people from six communities. The samplings were 400 people who live in the municipality by using a questionnaire. Based on the study, it can be concluded that;

Most public opinion and participation in Environmental Management comes from women in the communities at 52.5 %. In this regard, the study focuses on three main areas: Information on Environmental Problem Management, Administration in Tambon Nong Pho Municipality and Public Participation in Environmental Management in Tambon Nong Pho Municipality. Information on Environmental Problem Management is classified into 4 topics. Those are about water, air, noise and garbage. It is found that the understanding of people about those topics is in the middle level at 36.4 %, 36.3%, 35.15% and 44.15% respectively. As for the public opinion on the Administration related to the above-mentioned Environmental Problem in Tambon Nong Pho Municipality, it is divided into three issues: administration and planning, budget and people concerned. Most people think that the administration and planning related to Environmental Management of the Municipality is in the middle level at 42.5 percent. It is also found that the capacity of the people concerned is in the middle level at 33.55%. Nevertheless they think that the budget on Environmental Management of the Municipality is in the low level at 28.7%. To find out about the public participation in Environment Management in Tambon Nong Pho Municipality, the study also focuses on the same environmental problem mentioned-above. It is discovered that most people have middle participation in air and garbage management at 34.71% and 28.41% respectively but the level of water and noise management is the least at 28.41% and 30.17%.

In the conclusion, some suggestions should be proposed. Firstly it is necessary to have the training course to educate people about participating in Environment Management. Next public campaign and announcement should be promoted to put up conscience of people in reducing environmental problem. Finally related activities should be held in the Municipality frequently.

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสพชัย พสุนนท์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภนัท หอมสุด ซึ่งเป็นคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร และอาจารย์พิเศษทุกท่านที่ให้วิชาความรู้ จนผู้วิจัยสามารถนำความรู้มาใช้ในการทำงานและการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สุจินดา โชติพานิช อธิการบดีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดร. สุวิทย์ วิบุลย์เสริมฐ์ อธิการบดีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดร. อิทธิ พิษยนทรโยธิน อธิการบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ และพันเอก(พิเศษ) วิชยุทธ จงพยุหะ อดีตผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัด กระทรวงยุติธรรม (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ที่เป็นแรงกระตุ้นและแนะนำให้ผู้วิจัยศึกษาต่อเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและจะได้นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาประเทศให้ดีขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณนางสาวรัตนา จรุงศักดิ์สิทธิ์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญพิเศษ สำนักงานปลัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ช่วยเหลือข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ ให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองโพ และประชาชนในตำบลหนองโพ ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครูบาอาจารย์ หลวงพ่อต่าง ๆ ทุกท่านที่ให้การอบรมดูแล ให้ความรู้ต่าง ๆ มาเป็นอย่างดี และคอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการศึกษา จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถผ่านพ้นอุปสรรคและประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี และคุณค่าที่เป็นสารประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่สังคมอันจะนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	17
ข้อมูลกับการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	19
แผนการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	19
หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	19
บทบาทของเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	20
ความหมายของบทบาท.....	20
ประเภทของบทบาท.....	20
การรับรู้ของคณะกรรมการสภาพเทศบาล.....	21
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	22
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	22
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	24
นโยบายของรัฐเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ.....	26

บทที่	หน้า
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	31
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
ประชากร.....	31
กลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การประมวลผลข้อมูล.....	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ.....	37
ข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ.....	42
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ.....	48
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล หนองโพ.....	53
ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อม จากคำถามปลายเปิด.....	60
ข้อเสนอแนะในภาพรวม จากคำถามปลายเปิด.....	60
สรุป.....	61
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	67

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	70
ประวัติผู้วิจัย.....	84

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	32
2	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามเพศ....	37
3	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามอายุ....	38
4	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตาม สถานภาพการสมรส.....	38
5	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	39
6	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามอาชีพ.	39
7	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามรายได้ ต่อเดือน.....	40
8	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามระยะ เวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....	41
9	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามความ เป็นสมาชิกทางสังคม.....	41
10	จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่ เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพ ได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาล ในเรื่องน้ำ.....	42
11	จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่ เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพ ได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาล ในเรื่องอากาศ.....	44
12	จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่ เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพ ได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาล ในเรื่องเสียง.....	45

ตารางที่	หน้า
13 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพ ได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องขยะ.....	47
14 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ อากาศ เสียง ขยะ).....	48
15 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ อากาศ เสียง ขยะ).....	50
16 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านบุคลากรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม.....	52
17 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องน้ำ.	53
18 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องอากาศ.....	55
19 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องเสียง.....	57
20 จำนวนและร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องขยะ.....	58

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

เทศบาลตำบลหนองโพ เดิมจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบของสุขาภิบาล เรียกว่า “สุขาภิบาลหนองโพ” จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2506 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 80 ตอนที่ 17 หน้า 422 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2506) มีเนื้อที่ 5.8 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,625 ไร่ มีสำนักงานตั้งอยู่บนที่ว่าการอำเภอโพธาราม โดยมีนายอำเภอโพธาราม เป็นประธานกรรมการสุขาภิบาล ต่อมาสุขาภิบาลหนองโพ ได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 ทำให้สุขาภิบาลทั้งหมดทั่วประเทศ 980 แห่ง เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตามรายได้ของเทศบาลไม่รวมเงินอุดหนุนเทศบาลตำบลหนองโพกำหนดให้อยู่ในเทศบาลขนาดเล็ก

ปัจจุบันเทศบาลตำบลหนองโพ ได้จัดตั้งชุมชนย่อย จำนวน 6 ชุมชน ซึ่งในแต่ละชุมชน มีประธานชุมชนและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างเทศบาลกับประชาชนในชุมชน ทำให้เทศบาลได้ทราบถึงปัญหาความต้องการของชุมชนและสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ สำหรับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ มีจำนวน 6 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนบ้านใต้ ชุมชนบ้านนอก ชุมชนบ้านหัวทุ่ง ชุมชนบ้านต้นตาล ชุมชนบ้านตลาดใน และชุมชนบ้านหน้าวัด มีประชากรรวมกันทั้งสิ้น 3,946 คน

จากการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554) ของเทศบาลตำบลหนองโพ ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ปัญหาที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างมากคือ เทศบาลตำบลหนองโพ กลายเป็นชุมชนที่กำลังจะมีขนาดใหญ่ขึ้นที่กำลังเผชิญอยู่กับปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม อันสืบเนื่องมาจากการพัฒนาที่ผ่านมาของเทศบาลตำบลหนองโพมีการพัฒนาที่มุ่งเน้นในด้านอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยดูจากโครงการต่าง ๆ ที่ผ่านมาก่อนปี พ.ศ. 2552 ไม่มีโครงการใดเกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ รวมทั้งทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่น ยังขาดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดความล้มเหลวในด้านการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางแก้ไขปัญหาอาจไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนและสิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือประชาชนขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมกับการจัดการปัญหาของชุมชนเอง ตัวอย่างเช่น การมีส่วนร่วมกับการจัดการขยะในชุมชน

ของตนเอง ส่งผลให้การจัดการขยะไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนเท่าที่ควร ปัญหาน้ำเสียของแหล่งชุมชน หมู่บ้านจัดสรร เกษตรกรที่เลี้ยงโคนมและสุกร โรงงานอุตสาหกรรมและตลาดของเทศบาล ส่งผลให้แม่น้ำลำคลองของตำบลหนองโพเน่าเสีย ดินเงินและระบบท่อระบายน้ำอุดตัน การดำเนินงานของเทศบาลในอดีตที่ผ่านมาขาดการประชาสัมพันธ์ ประชาชนไม่มีโอกาสมีส่วนร่วม

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสะสมมานานของตำบลหนองโพ การขาดความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของชุมชนถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ต้องมีการแก้ไขปัญหาและหาแนวทางป้องกันอย่างเร่งด่วน ปัจจุบันแม้ว่าจะมีแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554) ของเทศบาลตำบลหนองโพ โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อสร้างกลไกการใช้ประโยชน์ร่วมกันเพื่อป้องกันหรือลดข้อโต้แย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมาใช้เป็นฐานการผลิตทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเฝ้าระวังป้องกัน บำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี

จากนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่มียังคงเป็นเพียงจุดเริ่มต้น แต่ปัจจุบันสภาพปัญหาของตำบลได้เผชิญกับปัญหาของสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้นตลอดเวลา ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการศึกษาถึง “ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้เรียนมาจากหลักสูตรการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนมาประยุกต์ในการศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ และเพื่อให้วิชาความรู้ที่ได้ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาให้กับประชาชาติชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวนจำนวน 6 ชุมชน ได้แก่ 1. ชุมชนบ้านไต้ 2. ชุมชนบ้านนอก 3. ชุมชนบ้านหัวทุ่ง 4. ชุมชนบ้านต้นตาล 5. ชุมชนบ้านตลาดใน 6. ชุมชนบ้านหน้าวัด จำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,946 คน (ณ เดือนมกราคม 2554)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 6 ชุมชน จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง สูตร Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 0.95 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.5 และได้กลุ่มตัวอย่าง ที่จำนวน 400 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษา “ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” ประกอบด้วย การจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม

1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย

เพศ

อายุ

สถานภาพการสมรส

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

อาชีพ

รายได้

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ความเป็นสมาชิกทางสังคม

2. ความคิดเห็นในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ประกอบด้วย

เรื่องน้ำ

เรื่องอากาศ

เรื่องเสียง

เรื่องขยะ

2.2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ ประกอบด้วย

ด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ อากาศ เสียง ขยะ)

ด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ อากาศ เสียง ขยะ)

ด้านบุคลากรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม

2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ประกอบด้วย

เรื่องน้ำ

เรื่องอากาศ

เรื่องเสียง

เรื่องขยะ

ขอบเขตด้านพื้นที่

ทำการศึกษาพื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 6 ชุมชน

ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย วิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม – เดือนมีนาคม 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลกบนิวจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผู้ศึกษาได้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบล หนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

บทบาทเทศบาลตำบล หมายถึง อำนาจหน้าที่ของ สภาเทศบาล มาตราที่ ภายได้ข้อบังคับแห่งกฎหมายของ สภาเทศบาล มีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการวางแผน ชี้นำ ควบคุม ติดตาม การจัดการปรับเปลี่ยนแก้ไข ดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ตามนโยบายที่วางไว้

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง ขบวนการดำเนินการอย่างมีระบบในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสนองความต้องการของมนุษย์ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อการมีใช้ในอนาคตตลอดไป

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่มีชีวิต และ ไม่มีชีวิตที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้าง หรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

ภาวะมลพิษ หมายถึง สภาวะสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง หรือปนเปื้อนโดยมลพิษ ซึ่งทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ

แหล่งกำเนิดมลพิษ หมายถึง ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม สิ่งก่อสร้าง สถานประกอบกิจการใด ๆ ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

การมีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนทุกคนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธารามจังหวัดราชบุรี มีส่วนร่วมในการจัดการหรือการบริหาร

ของเสีย หมายถึง ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย ซึ่งปล่อยทิ้ง หรือมีมาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้าง

เพศ หมายถึง เพศของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งประกอบด้วย เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุปัจจุบันนับเต็มปีของของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

รายได้ หมายถึง เงินรายได้ของของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่ได้รับในแต่ละเดือน ซึ่งรวมทั้งเงินเดือน เงินล่วงเวลา และเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อรับทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมต่อเทศบาลตำบลในเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของเทศบาลตำบลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนกรณีศึกษา ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

โดยผลจากการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอหน่วยงานเทศบาลเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ต่อไป

2. เพื่อรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

โดยผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถประกอบแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง สิ่งแวดล้อมในชุมชนของเทศบาล ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ต่อไป

3. ผลจากการศึกษาวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงนโยบายของเทศบาลตำบลหนองโพ และเป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองโพ ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามความต้องการของประชาชนต่อไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ในเรื่องความหมาย แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการรับรู้ ทฤษฎีบทบาท แนวความคิดในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของรัฐ โดยกรมการปกครองรวมทั้งการศึกษาวิจัยที่มีผู้ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล
 - 1.1 ความหมายเทศบาลตำบล
 - 1.2 ความสำคัญและองค์ประกอบของเทศบาลตำบล
 - 1.3 อำนาจหน้าที่ (ตามกฎหมายบัญญัติ)
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 แผนการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 2.4 หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม
3. บทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 3.1 ความหมายของบทบาท
 - 3.2 ประเภทของบทบาท
 - 3.3 การรับรู้ของคณะกรรมการ สภาเทศบาล
4. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อม
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
7. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1. ความหมายโดยรวมของเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล คือ เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ถือกำเนิดมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย คือ ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ขึ้น และได้จัดตั้งเทศบาลครั้งแรกในปี พ.ศ.2478 โดยการยกฐานะของสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม 35 แห่งขึ้นเป็นเทศบาล นับจากนั้นได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายครั้ง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ซึ่งถือเป็นกฎหมายหลักของการบริหารราชการเทศบาลในปัจจุบัน โดยกำหนดหลักเกณฑ์แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โดยใช้เกณฑ์รายได้ และจำนวนประชากรเป็นหลักพิจารณา

1.2 ความสำคัญและองค์ประกอบของเทศบาลตำบล

1.2.1 เป็นองค์กรตามกฎหมายที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนาตำบล หมู่บ้านและชุมชน ตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

1.2.2 เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนฐานรากมีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา อำนาจความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

1.2.3 เป็นองค์กรที่มีผู้แทนประชาชนเข้าไปบริหารงานทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และฝ่ายบริหาร คือ นายกเทศบาล ด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน ตรงกับความต้องการอันแท้จริงของประชาชน

1.2.4 เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางปฏิบัติแก่ประชาชนในขอบเขตที่ไม่กว้างขวางมากนัก ทำให้ประชาชนมองเห็นภาพรวมอย่างชัดเจน และมีส่วนร่วมได้ไม่ยาก

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

1.2.5 เป็นการสร้างผู้นำทางการเมืองที่จะเข้าสู่เวทีทางการเมืองในระดับต่าง ๆ รวมทั้งในระดับชาติต่อไป

1.2.6 เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย องค์ประกอบของเทศบาลตำบลตามกฎหมาย มีดังนี้

1. คณะผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน

2. ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาล โดยมีจำนวนสมาชิกเทศบาล จำนวน 12 คน

2.1 คณะผู้บริหารท้องถิ่น คือ นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร เป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารราชการของเทศบาล ตำบลตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง

เทศบาลตำบล มีนายกเทศมนตรี 1 คน ได้มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้

ก่อนเข้ารับหน้าที่นายกเทศมนตรี ต้องแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติหากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภาเทศบาลทุกคน และจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี

มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 59 แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและอบต. พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของเทศบาล

เป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติเทศบาล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติเทศบาลได้ตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

2.2 สภาเทศบาล เป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ พิจารณาให้ความเห็นชอบกิจการสำคัญของเทศบาล โดยใช้มติของที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นหลักมีประธานสภาเทศบาลเป็นหัวหน้า

สภามีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเทศบาลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการของเทศบาล

พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติเทศบาล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของเทศบาล

ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบายแผนพัฒนาเทศบาล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน

สมาชิกสภาเทศบาล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลนั้น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบริหารท้องถิ่น

1.3 อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 กำหนดไว้แจ้งชัดซึ่งอาจจำแนกที่มาของอำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้คือ

1.3.1 อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนด

สามารถแบ่งแยกประเภทอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้เป็น 2 ส่วน คือ หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ที่เลือกปฏิบัติ ทั้งยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในฐานะต่าง ๆ ดังนี้

หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ มาตรา 50,53 และ 56 หน้าที่เทศบาล

เทศบาลตำบล มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจกรรมใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์

3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้

7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

เทศบาลเมือง มาตรา 53 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมือง มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50
2. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
3. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
5. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
6. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

มาตรา 54 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมือง อาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล

6. ให้มีการสาธารณูปการ

7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา
10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
12. เทศพาณิชย์

มาตรา 56 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53

2. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
3. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
4. การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น

5. จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
6. จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
7. การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
8. การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

มาตรา 57 เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการอื่น ๆ ตามมาตรา 54 ได้ และการทำการร่วมกับบุคคลอื่น

การทำการนอกเขตเทศบาล และการทำการร่วมกับบุคคลอื่น มาตรา 57 ทวิ เทศบาลอาจทำกิจการนอกเขต เมื่อ

1. การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ในเขตของตน
2. ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขภาพเทศบาลสภาจังหวัด หรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและ
3. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 57 ทริ เทศบาลอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่น โดยก่อตั้งบริษัทจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด เมื่อ

1. บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค
2. เทศบาลต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลหรือสุขภาพเทศบาล ถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกันให้นับหุ้นที่ถือขึ้นรวมกัน และ

3. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยการเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่เทศบาลถืออยู่ในบริษัทจำกัด ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ความใน (1) และ (2) ของวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับในกรณีที่บริษัทจำกัดที่เทศบาลร่วมก่อตั้งหรือถือหุ้นอยู่ด้วย

สหการ มาตรา 58 ถ้ามีกิจการใดอันอยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ก็ให้จัดตั้งเป็นองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มี

สภาพเป็นทพวงการเมือง และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้อง อยู่ด้วย

การจัดตั้งสหการจะทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้กำหนดชื่อ อำนาจหน้าที่ และระเบียบการดำเนินงานไว้ การยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาโดยกำหนดวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ด้วย

มาตรา 59 สหการอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และอาจกู้เงินได้ภายใต้บังคับมาตรา 66 (5) หรือ (6)

เทศบัญญัติ มาตรา 60 เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมาย ในกรณีดังต่อไปนี้

1. เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
 2. เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ ในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ
1. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนด
- นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 กำหนดไว้แล้วยังมีกฎหมาย เฉพาะอื่น ๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจ หน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆอีกเป็น จำนวนมาก เช่น
1. พระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตราย อันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พ.ศ.2464
 2. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.2534
 3. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2535
 4. พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระทำปุ๋ย พ.ศ.2490
 5. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ.2493
 6. พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.2495
 7. พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.2535
 8. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534
 9. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2535
 10. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
 11. พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ.

12. พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508
 13. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.2510
 14. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518
 15. พระราชบัญญัติควบคุมอาหาร พ.ศ.2522
 16. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523
 17. พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523
 18. พระราชบัญญัติรักษาคอลงประปา พ.ศ.2526
 19. พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ.2528
 20. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 44 ลงวันที่ 11 มกราคม 2502
 21. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 68 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2515 (กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจอดเรือในแม่น้ำลำคลอง)
 22. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 295 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2515 (กฎหมายว่าด้วยทางหลวง)
 23. ประมวลกฎหมายที่ดิน (ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทที่กว้างว่างเปล่า ตามคำสั่ง กระทรวงมหาดไทยที่ 890/2498)
อำนาจหน้าที่ของเทศบาลโดยสรุป
1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
 2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
 3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

10. ให้มีโรงฆ่าสัตว์

11. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้

12. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

13. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ

14. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
15. ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
16. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

กิจการที่อาจจัดทำในเขตเทศบาล

1. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
6. ให้มีการสาธารณสุข
7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา
10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
12. เทศพาณิชย์

นอกจากนี้ เทศบาลยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุข เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ พ.ศ.2542 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

แผนงานวิจัยปฏิบัติการและกิจการก่อสร้างอื่น ๆ

4. การสาธารณสุขป้องกันและกำจัดสิ่งโสโครก
5. การสาธารณสุข
6. การส่งเสริม การฝึกและประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ
และสาธารณสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษา
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ที่มีความสัมพันธ์และมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน มนุษย์จะรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มเพื่อสร้างบ้านเรือนแหล่งที่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพ มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา การรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มในลักษณะนี้เรียกว่า “ชุมชน” และหลังจากที่มนุษย์รวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มโดยเลือกสถานที่ตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยแล้ว มนุษย์จะเริ่มมีการจัดการกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำรงชีวิต ความสะดวกสบายในความเป็นอยู่ และความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งสิ่งรอบ ๆ ตัวที่มนุษย์เข้าไปจัดการนั้น บางครั้งก็เป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหาจากธรรมชาติ หรือดัดแปลงปรับปรุงมาจากธรรมชาติ แต่บางครั้งก็เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเอง การจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวของมนุษย์นั้น ก็เพื่อให้เกิดลักษณะที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของชุมชน

สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวมนุษย์ภายในชุมชน มีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาไว้ในชุมชน รวมเรียกกันว่า “สิ่งแวดล้อมชุมชน” ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ อาจจะเป็นสิ่งที่มีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ แต่ทุกสิ่งล้วนแล้วแต่มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในชุมชนนั้น

สิ่งแวดล้อมชุมชนอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ได้แก่ อากาศ แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ มหาสมุทร พื้นดิน แร่ธาตุ ภูเขา ป่าไม้และสัตว์อื่น ๆ เป็นต้น
2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น บ้านเรือน วัด โรงเรียน ถนน รถยนต์ เขื่อนเก็บน้ำ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและสังคม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชน

ปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีมากมายหลายด้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมและสรุปเนื้อหาจากเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

จากผลการประชุมนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดลำดับความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเมืองของประเทศไทย ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนที่สำคัญมีอยู่ 7 ประเด็น โดยได้เรียงลำดับจากรุนแรงมากไปน้อยไว้ดังนี้คือ

1. ปัญหาการจัดการของเสีย มีผลมาจากการจัดการที่ไม่เหมาะสม การขาดพื้นที่รองรับของเสีย และขาดความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะจากครัวเรือนและชุมชน
2. ปัญหาการจัดการน้ำ ได้แก่การจัดการน้ำเสีย ความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ

3. มลภาวะทางอากาศและมลภาวะทางเสียง มีความรุนแรงอย่างมากโดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ และเชียงใหม่

4. ปัญหาด้านพลังงานเกิดจากการใช้พลังงานมากขึ้นในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

5. ปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น ชุมชนแออัด ยาเสพติด การค้าประเวณี เป็นต้น

6. ปัญหาการขาดพื้นที่สีเขียว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ

7. ปัญหาขาดการวางแผนเมืองที่ดี ในเรื่องของการจัดสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

สำหรับสำนักงาน โยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548 : 8) ได้สรุปถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนที่มักจะพบเห็นโดยทั่วไปไว้ดังนี้ คือ

1. ปัญหาชุมชนแออัดในสภาพสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ขาดสาธารณูปโภครองรับ
2. ปัญหาอาคารพาณิชย์ ร้านค้า และที่อยู่อาศัย รุกค้ำทางสาธารณะ เส้นทางการสัญจร เขตโบราณสถาน พื้นที่ชายหาด ห้วย หนอง คลอง บึง พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ

3. ปัญหาอุตสาหกรรมที่สร้างมลพิษซึ่งตั้งอยู่ท่ามกลางชุมชนเมือง

4. ปัญหาจราจรติดขัด

5. ปัญหาน้ำท่วมขังในเมือง เขตพื้นที่ชุมชนและในเขตบ้านจัดสรรที่ไปสร้างในทางน้ำหลาก

6. ขาดพื้นที่สีเขียว พื้นที่เปิดโล่งสำหรับการพักผ่อนนันทนาการ

7. ปัญหามลพิษจากป้าย สายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ ร้านค้าและอาคารที่มีสถาปัตยกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของเมืองทำให้ความสวยงามของทัศนียภาพทางธรรมชาติและโบราณสถาน

ลดลง

8. ขาดชุมชนสัมพันธ์ ขาดความรู้สึกร่วมและความภาคภูมิใจของการเป็นชุมชนเดียวกัน

เกษม จันทร์แก้ว (2529 : 294) ได้ให้ความหมายของการ จัดการสิ่งแวดล้อมไว้ว่า “การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง ขบวนการดำเนินการอย่างมีระบบในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสนองความต้องการของมนุษย์ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อการมีใช้ในอนาคตตลอดไป”

หลักการที่จะพิจารณาก่อนกำหนดแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

1. ผู้วางแผนต้องเข้าใจอย่างแจ่มชัดว่า ระบบสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ เป็นระบบอย่างไร เช่น ระบบป่าไม้ ระบบน้ำกร่อย และระบบเมือง เป็นต้น

2. ผู้วางแผนต้องตระหนักว่าระบบที่เกี่ยวข้องมีความทนทาน ยืดหยุ่นเพียงใด

3. ผู้วางแผนต้องเข้าใจว่าในระบบนี้มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

4. ผู้วางแผนต้องสามารถประยุกต์องค์ประกอบ และหน้าที่ขององค์ประกอบได้
5. ผู้วางแผนต้องเข้าใจว่าระบบสิ่งแวดล้อมนั้นมีการเคลื่อนย้ายพลังงานอย่างไร
6. ผู้วางแผนต้องเข้าใจถึงผลกระทบย้อนหลังที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของระบบสิ่งแวดล้อม

7. ผู้วางแผนต้องแน่ใจว่าเป็นแผนที่ปฏิบัติได้ทั้งทางนิคินัยและพฤตินัย
8. ผู้วางแผนต้องระวังภัยที่อาจมีผลต่อทรัพยากรธรรมชาติ

2.2 ข้อมูลกับการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม

ในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม จะต้องใช้ข้อมูลหลายชนิดในการวางแผนเพื่อให้ได้แผนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ใช้ เช่น

1. ผลการวิเคราะห์และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
2. ข้อมูลพื้นฐานทางสิ่งแวดล้อม
3. ข้อมูลที่แสดงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อม
4. ข้อมูลปัญหาและเหตุของปัญหา
5. ข้อมูลการพยากรณ์เหตุการณ์อนาคต

2.3 แผนการจัดการสิ่งแวดล้อม

จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ (2545 : 19) ให้ความหมายของคำว่า แผนการจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการกำหนดรูปแบบดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

โครงสร้างของแผนการจัดการ และหน้าที่การทำงานประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์

2. เป้าหมาย

3. นโยบาย

4. มาตรการ

5. แผนงาน

6. แผนปฏิบัติการ

2.4 หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม

แนวความคิด (สุพร สาครอรุณ 2544 : 25) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในขบวนการผลิต จำเป็นต้องใช้วิธีการจัดการควบคุม หรือบำบัด (treatment)

หลักการปรับปรุง (Continual improvement)

1. กำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม (environmental policy)
2. การวางแผน (planning)
3. การนำนโยบายไปปฏิบัติและการดำเนินการ (implementation and operation)
4. การตรวจสอบและการปฏิบัติการแก้ไข (checking and corrective action)
5. การทบทวนโดยฝ่ายบริหาร (management review)

3. บทบาทของเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อม

3.1 ความหมายของบทบาท

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2522 : 47) ได้อธิบายว่า สิทธิก่อให้เกิดหน้าที่ตามมา ฉะนั้นมนุษย์ทุกรูปทุกท่านที่ต้องการใช้สิทธิในด้านต่าง ๆ สิ่งที่จะตามมาก็คือหน้าที่โดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามนัยของสิทธิที่ได้รับ บรรดาสิทธิและหน้าที่ที่สมาชิกในสังคมจะต้องถือปฏิบัติ คือ บทบาทนั่นเอง

ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดไว้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการซึ่งถึงหน้าที่อันควรทำ
2. บทบาท หมายถึง ความเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

3.2 ประเภทของบทบาท

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท กับแนวความคิดทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาการปฏิสัมพันธ์ หรือการเกี่ยวข้อกันในสังคม เป็นลักษณะสำคัญของบทบาทที่แสดงอยู่และต้องการที่จะให้เป็นไปซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของบทบาทไว้ดังนี้

บรูม แลซีร์นิก (Broom and Selenick 1963 : 18) ได้กล่าวว่า ตำแหน่งทางสังคมนั้นจะต้องมีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ไว้เสมอ เพื่อให้รู้ว่าแต่ละคนต้องแสดงบทบาทอย่างไรบ้าง บทบาทเป็นสิ่งที่ติดตามมากับตำแหน่งอันเป็นเครื่องกำหนดการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ โดยจำแนกประเภทของบทบาทไว้ 3 ประการดังนี้

1. บทบาทที่กำหนดไว้ หรือบทบาทตามอุดมคติ (Prescribed or Ideal Role) เป็นบทบาทตามอุดมคติที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งไว้ อย่างแน่นอนชัดเจน

2. บทบาทที่คิดว่าต้องกระทำ (The perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลคิดว่าจะต้องกระทำในหน้าที่ของตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ตรงตามบทบาทตามอุดมคติทุกประการและอาจแตกต่างกันไปแต่ละบุคคลก็ได้

3. บทบาทที่กระทำจริง (The performed Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตามเวลาความเชื่อความคาดหวัง ตลอดจนความกดดัน และโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคม ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

จางง์ อตีวัตน์สิทธิและคณะ (2523 : 45-46) ได้สรุปและแยกประเภท บทบาทเป็น 3 ประเภท คือ

1. บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย หรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคมเป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้มีสถานภาพหนึ่ง ๆ ควรกระทำ แต่อาจไม่มีใครทำตามก็ได้

2. บทบาทตามที่บุคคลเข้าใจ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ ที่คาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เกี่ยวข้องกับค่านิยมทัศนคติ บุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลก็ได้

3. บทบาทที่กระทำจริง (The performed Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตามเวลาความเชื่อความคาดหวัง ตลอดจนความกดดัน และโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

3.3 การรับรู้ของคณะกรรมการ เทศบาล

บทบาทของจังหวัดและอำเภอ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการสิ่งแวดล้อม (ช่วงศักราชพุทธ 2538 : 16)

1. จัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประสานความร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคเอกชน

2. รณรงค์สร้างความเข้าใจ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนทั้งในเขตเมืองและชนบท

3. สอดส่องดูแลเอาใจใส่สถานประกอบการให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

4. จัดระบบการตรวจสอบติดตาม การดำเนินงานตามแผน

5. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร โดยสร้างปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอุปโภค และบริโภค และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการทรัพยากร

น้ำ รวมทั้งขยายผลการพัฒนาแหล่งน้ำตามโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

6. พัฒนาและปรับปรุงการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยเพิ่มอำนาจการบริหารและการจัดการรวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายและให้องค์กรเอกชน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2550 ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2550 ยังบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 290 “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ” โดยในรัฐธรรมนูญได้ระบุไว้ว่า อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน
3. การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่ม โครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับปริญญาตรี

ตามที่สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและสถาบันพระปกเกล้า (2544 : คำนำ) ได้กล่าวว่า แนวคิดในเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการในการประชุมสุดยอดระดับโลกของสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ในปี ค.ศ. 1972 ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน โดยผลจากการประชุมในครั้งนั้นสหประชาชาติได้จัดตั้งโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) เพื่อดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงและในการประชุมครั้งนี้ได้มีการเสนอรายงานที่เรียกกันว่า “รายงานบริบทแลนด์” สาระสำคัญของรายงานฉบับนี้คือ การนำเสนอแนวความคิดใหม่ในการพัฒนาที่เรียกว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” เพื่อเรียกร้องให้มนุษย์คำนึงถึงขีดจำกัดของโลกและเสนอให้ดำเนินการพัฒนาทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟู

ระบบนิเวศน์ พร้อม ๆ กับการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ต่อมาในปี ค.ศ. 1992 สหประชาชาติได้จัดการประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วย “สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา” ขึ้นที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล เพื่อชูแนวความคิด “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ยังได้ก่อให้เกิดแนวทางในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับประเทศสมาชิกร่วมไปปฏิบัติ เรียกว่า “แผนปฏิบัติการที่ 21” (Agenda 21) ซึ่งหมายถึงวาระแห่งโลกในการเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 และครั้งล่าสุดในปี ค.ศ. 2002 ได้มีการประชุมสุดยอดโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Summit on Sustainable Development) ที่กรุงโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศแอฟริกาใต้ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีการเรียกร้องให้มีการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ใน 10 ปีที่ผ่านมาของทั่วโลกภายใต้รูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการที่ 21

รวิกันต์ แสนไชย (2544 : 13) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาแบบยั่งยืนว่า หมายถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่นำเอาทรัพยากรทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ มนุษย์ การเงิน และกายภาพ มาจัดการเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง การกินคืออยู่ดี และความสุขสมบูรณ์ที่เพิ่มขึ้น โดยการพัฒนาอย่างยั่งยืนขึ้นอยู่กับจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม กล่าวโดยสรุป แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนา 3 ด้านพร้อมกัน คือ ทางด้านเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ทางด้านสังคมเพื่อเน้นการสร้างคุณภาพทางการพัฒนาและทางด้านสภาพแวดล้อมเพื่อรักษาความยั่งยืนยาวนานของธรรมชาติ

หลักการพัฒนาแบบยั่งยืนในการศึกษาของ นันทพล กาญจนวัฒน์ (2542 : 18) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืนสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 มิติ คือ

1. มิติด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ความร่วมมือระหว่างประเทศ การให้คำแนะนำทางสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง หลักการป้องกันล่วงหน้า ความเสมอภาคในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิของรัฐในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การแจ้งเหตุฉุกเฉินที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2. มิติด้านเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วย หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

3. มิติด้านจริยธรรม ประกอบด้วย สิทธิในสิ่งแวดล้อมความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมสำหรับคนรุ่นอนาคต การจัดการปัญหาความยากจน พันธกรณีร่วมและพันธกรณีที่แตกต่างกัน การไม่เลือกปฏิบัติทางสิ่งแวดล้อมและการระงับข้อพิพาทอย่างสันติ

นโยบายและมาตรการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น วินัย วีระวัฒนานนท์ (2535 : 102) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาที่จะก่อให้เกิดผลที่ยั่งยืนยาวนานจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมทรามแก่คุณภาพสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งการพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมทรามอย่างจริงจัง โดยนโยบายการพัฒนาควรจะเน้นถึงการดำเนินการสิ่งต่อไปนี้เป็นสิ่งสำคัญ ได้แก่

1. การควบคุมการเพิ่มประชากร
2. การฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
3. การป้องกันกำจัดสารพิษ
4. การวางแผนการใช้ที่ดินและน้ำ
5. การประหยัดการใช้ทรัพยากร
6. การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
7. การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่เหมาะสม
8. การควบคุมอาวุธสงคราม
9. การให้การศึกษา

การพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยลำพัง แต่จำเป็นต้องมีระบบการจัดการ การให้การเรียนรู้ ความเข้าใจ ทักษะและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา อนุรักษ์ ดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมายของการมีส่วนร่วมได้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่านแตกต่างกันออกไป พาลาก สิงหนเสนี และคณะ (2545 : 8) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนควรเป็นไปตามแนวทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนพัฒนาการรับรู้ สติปัญญาและความสามารถในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดตามความต้องการของตนเอง การตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่สามารถที่จะแสดงออก ซึ่งความต้องการของตนและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาต่าง ๆ ในท้องถิ่น สำหรับในความหมายของ อคิน รพีพัฒน์ (2527 : 320) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ทำทุกอย่าง ซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากแต่ทุกเรื่องจะต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดขึ้นเอง

ปารีชาติ วลัยเสถียร (2548 : 196) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ ได้แก่ การวิจัย (ศึกษา ชุมชน) การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผล ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้แล้ว WHO/UNICEF (1978 : 11) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน ก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถที่จะแสดงออกซึ่งความ

ต้องการของตน การจัดอันดับความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และการได้รับประโยชน์จากการพัฒนา โดยเน้นการให้อำนาจแก่การตัดสินใจให้แก่ประชาชน

เบอร์แรนด์ (อ้างอิงใน ทรงพล ตุ่มทอง 2541 : 20) กล่าวถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลต่าง ๆ คือ

1. อายุ
2. เพศ
3. สถานภาพทางสังคม
4. อาชีพ
5. การศึกษา
6. ดินที่อยู่อาศัย
7. ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น
8. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น การอาศัยในเมืองหรือในชนบท จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะครอบครัว ค่านิยมและทัศนคติเดียวกัน

สร ปีนอักษรสกุล (2548 : 25-26) กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการใดโครงการหนึ่ง หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมนั้น ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ตามมาอย่างแน่นอน นั่นคือ

1. เพิ่มคุณภาพและศักยภาพในการตัดสินใจที่ดีขึ้น
2. ลดค่าใช้จ่าย และ ลดการสูญเสียเวลา เพราะการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่นั้น จะช่วยลดความขัดแย้งซึ่งจะทำให้เสียเวลาการดำเนินโครงการลงได้
3. การสร้างฉันทามติ ทำให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ
4. เพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ
5. หลีกเลี่ยงการเกิดความขัดแย้ง
6. ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม
7. สามารถคาดคะเนความกังวลของประชาชน และทราบค่านิยมของสาธารณชน
8. เกิดพัฒนาการความเชี่ยวชาญ และสร้างความคิดสร้างสรรค์ต่อสาธารณชน
9. ทำให้ความสัมพันธ์ของฝ่ายต่าง ๆ ดีขึ้น
10. ชุมชนและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการให้ความไว้วางใจ เจ้าของโครงการมากขึ้น รวมทั้งมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการนั้นด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อโครงการในระยะยาว

จากการศึกษาของ คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545 : 188-189) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมไว้หลายประการ ได้แก่

1. ปัญหาด้านการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและความเชื่อดั้งเดิมว่า “ข้าราชการเก่งกว่าประชาชน”
2. ปัญหาทางด้าน โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบาย
3. ปัญหาการใช้เครื่องมือการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. ปัญหาเรื่องระบบกฎหมายและการปฏิรูประบบกฎหมายระดับ โครงสร้าง
5. ปัญหาเรื่องมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองและความพร้อมของประชาชน
7. ปัญหาเรื่องความพร้อมของภาครัฐ โดยเฉพาะความเคยชินของข้าราชการที่คอยรับฟังคำสั่งตามลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชา การสนับสนุนด้านงบประมาณและการเปิดเผยข้อมูลจากภาครัฐ
8. ปัญหาเกี่ยวกับตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งในด้านการเมืองและมิใช่ด้านการเมือง

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมต้องอาศัยความเกี่ยวข้องของบุคคลภายในชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และต้องมีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการให้โอกาสการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย และมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

7. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 มีความมุ่งหมายที่จะให้มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อันจะยังผลให้การพัฒนาประเทศเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน และเสริมสร้างคุณภาพแห่งชีวิตของประชาชน โดยได้กำหนดแนวทางที่จำเป็นเร่งด่วนในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดทดแทนได้ ให้เข้าสู่สภาพสมดุลของการใช้และการเกิดทดแทน และกำหนดแนวทางการแก้ไขจัดภาวะมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล สารอันตราย และของเสียอันตรายตลอดจนการกำหนดแนวทางในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในอนาคตดังต่อไปนี้ (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น 2549 : 7-8)

องค์ประกอบที่สำคัญที่จะมีบทบาทเกี่ยวข้องจะเป็นตัวแปรในการกำหนดนโยบายในช่วง 20 ปี กล่าวคือ

1. ประชากรที่จะเพิ่มขึ้นในฐานะผู้ทำการ ผู้บริโภคอุปโภค และ ผู้อาศัย
2. เทคโนโลยี ซึ่งจะนำมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการผลิต การสื่อสารการคมนาคม การบริการ การขจัดแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ ซึ่งจะมีส่วนในการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเฝ้าระวังและการสร้างจิตสำนึกของชุมชน
4. บทบาทขององค์กรเอกชนในการมีส่วนร่วมในหน่วยงานระดับต่าง ๆ ในงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการเฝ้าระวังและการสร้างจิตสำนึกของประชาชน และการระดมกำลังอาสาสมัครงานด้านสิ่งแวดล้อม

8. ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปฐมชาติ ศรีเจริญจิตร (2547 : 67-68) การค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดปริมาณขยะ ที่ศึกษกรณีตำบลท่าศาลา แขวงกาวิละ เทศบาลนครเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดปริมาณขยะในตำบลท่าศาลา แขวงกาวิละ เทศบาลนครเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะของประชาชนในตำบลท่าศาลา แขวงกาวิละ เทศบาลนครเชียงใหม่ ประชากรที่ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 362 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยถึงไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการรณรงค์ขยะ และมีส่วนร่วมน้อยในการชักชวนเพื่อนบ้าน และสมาชิกในครอบครัว ให้เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่เทศบาลจัดขึ้น แต่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรณรงค์จัดการทิ้งขยะ โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ และกิจกรรมการกำหนดค่าเก็บขยะ การมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มเข้าร่วมมากกว่าเพศชาย กลุ่มอายุน้อยมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมสูง ในขณะที่กลุ่มอายุมากมีแนวโน้มเข้าร่วมศึกษาและค้นหาปัญหาสูง กลุ่มผู้มีการศึกษามีแนวโน้มเข้าร่วมในการจัดการปัญหาขยะสูงกว่ากลุ่มผู้มีการศึกษาสูง กลุ่มอาชีพรับราชการมีแนวโน้มมีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ และกลุ่มรายได้ต่ำมีแนวโน้มมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มผู้มียาได้สูง

สมควร กาพรัตน์ (2548 : 77-78) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยใน ชุมชนเทศบาลเมืองนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เทศบาลเมืองนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน 3) เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 144 คน การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของบุคคลจากแบบสอบถามในลักษณะเชิงปริมาณโดยใช้สถิติร้อยละ และค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อหาข้อสรุปในประเด็นที่ต้องการ

ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยเก็บข้อมูลจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 144 คน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษานำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เทศบาลเมืองนาสาร โดยใช้กระบวนการ AIC

ผลการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของผู้เข้าร่วมปฏิบัติการตามกระบวนการ AIC จำนวน 32 คน สรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้วิเคราะห์สถานการณ์ แสดงความคิดเห็นที่จะจัดการกับขยะมูลฝอยในชุมชน ร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนา โดยการจัดทำเป็นแผนงานโครงการเพื่อพัฒนาชุมชน สำหรับผลของการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน และทดสอบ เจตคติที่มีต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมทั้งก่อนและหลังการประชุมปฏิบัติการ พบว่าหลังจากการประชุมปฏิบัติการ ผู้เข้าประชุมมีความรู้เกี่ยวกับกรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนมากขึ้น ส่วนการทดสอบทักษะความสามารถในการปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน พบว่า ผู้เข้าประชุมมีทักษะและความสามารถในการปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ในระดับปานกลางขึ้นไป

กัลยรัตน์ ดารา (2551 : 71-72) การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาระดับความรู้ของผู้นำชุมชนก่อนและหลังการเข้าร่วมกระบวนการศึกษาเพื่อศึกษาระดับทัศนคติของผู้นำชุมชนก่อนและหลังการเข้าร่วมกระบวนการศึกษา และเพื่อการพัฒนา

กิจกรรมคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยของผู้นำชุมชน เทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาราชจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำหนดประชากร คือ ผู้นำชุมชน โดยเป็นผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลมหาสาร วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30 คนโดยผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งการใช้แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกร่วมกับการสังเกตการณ์ และการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ ใช้สถิติเชิงพรรณนา เป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยของผู้นำชุมชน ก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษา พบว่า เมื่อทำการทดสอบเมื่อผ่านกระบวนการศึกษาแล้ว ระดับความรู้ของผู้นำชุมชนก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษามีความแตกต่างกัน ไม่มากเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความรู้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากความรู้ของผู้นำชุมชนมีระดับความรู้ที่สูงมาก ดังนั้นระดับความรู้ของผู้นำชุมชนก่อนและหลังจึงแตกต่างกันเล็กน้อย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test ได้ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ระดับความรู้ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยจะแตกต่างกันไปหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้นำชุมชนมีความรู้ที่สูงมาก และการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษาต่างกันน้อยมาก

2. ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยของผู้นำชุมชน ก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษา พบว่า เมื่อทำการทดสอบเมื่อผ่านกระบวนการศึกษาแล้ว ระดับทัศนคติของผู้นำชุมชนก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน ไม่มากเมื่อพิจารณาจากสถิติที่ใช้ทดสอบระดับทัศนคติของผู้นำชุมชน ทั้งนี้เป็นผลมาจากทัศนคติของผู้นำชุมชนมีระดับทัศนคติที่ดีมาก ดังนั้นระดับทัศนคติของผู้นำชุมชนก่อนและหลังจึงไม่มีความแตกต่างกันเมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test ได้ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ระดับทัศนคติของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยจะไม่แตกต่างกันหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้นำชุมชนมีทัศนคติที่ดีมาก และการทดสอบทัศนคติก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการศึกษาต่างกันน้อยมาก

3. การพัฒนากิจกรรม/โครงการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น เมื่อผู้นำชุมชนจากภาคต่าง ๆ ได้เข้าร่วมกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมที่ได้จัดขึ้น เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของท้องถิ่น โดยเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการจัดการประชุมครั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้ผู้นำชุมชนร่วมกันกำหนดแผนกิจกรรม/โครงการคัดแยกประเภท

ขยะมูลฝอยขึ้นเพื่อที่จะลดปริมาณขยะมูลฝอยของท้องถิ่นลง และได้ข้อตกลงเกิดรูปแบบของกิจกรรม/โครงการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยขึ้นหลังกระบวนการศึกษาเสร็จสิ้นลง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม/โครงการหลักดังนี้

3.1 ธนาคารขยะเป้าหมาย คือ นักเรียนใน โรงเรียนวัดอุโลมและวัดปากคลองผู้รับผิดชอบ คือ ครู โรงเรียน วัดอุโลม และวัดปากคลอง

3.2 กองทุนรับซื้อขยะ เป้าหมาย คือ ประชาชนในพื้นที่ ผู้รับผิดชอบ ประธานชุมชน กิจกรรม/โครงการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรม/โครงการที่ผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายร่วมกันเสนอ และได้เสนอไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองสาธารณสุขของเทศบาลตำบลมหาสาร โดยทางเทศบาลตำบลมหาสาร ได้นำไปบรรจุในแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. (2550-2552) ในแผนงานรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ซึ่งได้ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า จะเกิดกิจกรรม/โครงการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยหลังกระบวนการศึกษานี้เสร็จสิ้นลง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นทางแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนให้สอดคล้องไปกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้แก่ ประชาชน เนื่องจากเป็นวิธีที่มีการปรับเปลี่ยนได้ตามเงื่อนไขและบริบทของชุมชน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการบริหารจัดการมูลฝอยในปัจจุบัน ซึ่งเนื้อหาจากการตรวจเอกสารผู้วิจัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการค้นคว้าอิสระต่อไป

ผลงานวิทยนักรศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อนำตัวเลขมาคำนวณ ตามวิธีการสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อศึกษา “ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม โดยรวบรวมจากการเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่อยู่ในรูปของเอกสาร บทความทางวิชาการ วารสาร และข้อมูลทางสถิติที่ได้จากเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เพื่อนำมาประกอบใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 6 ชุมชน จำนวน 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี สำหรับการเลือกตัวอย่งนั้นได้ใช้วิธี การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จ ที่เสนอโดยใช้สูตร Yamane (อ้างอิงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, เตือนใจ เกตุษาและบุญมี พันธุ์ไทย, 2545: 125) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 0.95 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.5

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดได้ที่ 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{3,946}{1 + 3,946(0.05)^2}$$

$$n = 363.18$$

ดังนั้น จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 363 คน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้สำรองข้อมูลเพื่อความผิดพลาดไว้ 37 คน จึงทำให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน นอกจากนี้ ผู้วิจัย ได้แยกกลุ่มตัวอย่างเพื่อลงพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ตามชุมชน ทั้ง 6 ชุมชน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ชุมชน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. ชุมชนบ้านใต้	252	247	499	50
2. ชุมชนบ้านนอก	399	391	790	80
3. ชุมชนบ้านหัวทุ่ง	479	559	1,038	106
4. ชุมชนบ้านต้นตาล	341	373	714	72
5. ชุมชนบ้านตลาดใน	206	251	457	46
6. ชุมชนบ้านหน้าวัด	218	230	448	46
รวม ทั้งสิ้น	1,895	2,051	3,946	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้

2. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาสร้างแบบสอบถาม

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมกับประชากรที่ศึกษา และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำเครื่องมือที่ได้ไปทำการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อมูลกับเทศบาลตำบลบ้านเล็ก อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เนื่องจากมีปัจจัยในภาพรวมคล้ายกับเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผลจากการทดสอบพบว่า เกณฑ์การยอมรับมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.89 และอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความเป็นสมาชิกทางสังคม

ส่วนที่ 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ในปัจจุบัน เป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ เรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ และเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อเทศบาลตำบลหนองโพ โดยเป็นการรับฟังปัญหาและแนวทางการแก้ไข

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้เก็บข้อมูลให้ครบตามจำนวน 400 ตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และดำเนินการจัดทำตามขั้นตอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และการเป็นสมาชิกทางสังคม ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2. แบบสอบถามข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

โดยมีคำถามในลักษณะประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	5
เห็นด้วยมาก	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	4
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	3
เห็นด้วยน้อย	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	1

ตอนที่ 3. แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

โดยมีคำถามในลักษณะประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	5
เห็นด้วยมาก	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	4
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	3
เห็นด้วยน้อย	กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น	2

เห็นด้วยน้อยที่สุด กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 1

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

โดยมีคำถามในลักษณะประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยมากที่สุด กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5

เห็นด้วยมาก กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 4

เห็นด้วยปานกลาง กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 3

เห็นด้วยน้อย กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 2

เห็นด้วยน้อยที่สุด กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 1

ตอนที่ 5 แบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

สำหรับสถิติที่ได้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปของค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows 11.5 โปรแกรม Microsoft Excel และวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงบรรยาย (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายข้อมูล โดยใช้สถิติ คือ ค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการกระจายแบบร้อยละ (Percentage) เป็นการนับจำนวนข้อมูลจำแนกตามค่าที่เป็นไปได้ ของข้อมูลนั้น

การประมวลผลข้อมูล

การศึกษาวิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาดำเนินการตามวิธีการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล (Editing) เป็นขั้นตอนที่ผู้ดำเนินการวิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวม มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการจัดหมวดหมู่เพื่อกำหนดการลงรหัสข้อมูล การกำหนดคะแนนให้กับรหัสข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเตรียมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

2. ขั้นตอนการลงรหัสข้อมูล (Coding) เป็นขั้นตอนการลงรหัสข้อมูลของข้อคำถามแต่ละข้อตามที่ได้กำหนดรหัสไว้แล้ว จากนั้นนำรหัสข้อมูลในแบบสอบถามไปใส่ในแบบถายรหัส (Coding Sheet)

3. ขั้นตอนการประมวลผลข้อมูล (Processing) เป็นขั้นตอนการนำแบบถ้ำรหัสข้อมูลไปกรอกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ที่ได้สร้างจัดเตรียมค่าตัวแปร เพื่อนำไปวิเคราะห์ค่า ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าการกระจายแบบร้อยละ
4. ขั้นตอนการนำเสนอข้อมูล (Presentation) เป็นขั้นตอนการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency)

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ
3. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ
5. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ

ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ซึ่งรวบรวมจากแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความเป็นสมาชิกทางสังคม ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	190	47.5
หญิง	210	52.5
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 190 คน ร้อยละ 47.5 และเพศหญิง จำนวน 210 คน ร้อยละ 52.5 จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพราะเพศหญิงจะให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมากกว่าเพศชาย และมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามาให้ความร่วมมือและเห็นค้ำว้นในการจัดการสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุระหว่าง 18-30 ปี	63	15.75
อายุระหว่าง 31-40 ปี	75	18.75
อายุระหว่าง 41-50 ปี	124	31
อายุระหว่าง 51-60 ปี	73	18.25
อายุ 60 ปีขึ้นไป	65	16.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 124 คน ร้อยละ 31 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 75 คน ร้อยละ 18.75 กลุ่มอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 73 คน ร้อยละ 18.25 กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 65 คน ร้อยละ 16.25 และกลุ่มอายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 63 คน ร้อยละ 15.75 ตามลำดับ ซึ่งอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี เป็นเพราะอยู่ในช่วงทำงานเลี้ยงครอบครัวและมีความสนใจในการร่วมมือกับเทศบาลเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	97	24.25
สมรส	232	58
หม้าย	40	10
หย่าร้าง	13	3.25
แยกกันอยู่	18	4.5
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 232 คน ร้อยละ 58 รองลงมาคือ โสด จำนวน 97 คน

ร้อยละ 24.25 หมายถึง จำนวน 40 คน ร้อยละ 10 แยกกันอยู่ 18 ร้อยละ 4.5 และหย่าร้าง 13 คน ร้อยละ 3.25 ตามลำดับ อาจเป็นเพราะอยู่ในช่วงทำงานเลี้ยงครอบครัวและมีความสนใจในการร่วมมือกับเทศบาลเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	110	27.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	61	15.25
มัธยมศึกษาตอนปลาย	98	24.5
ปวช., ปวส., อนุปริญญา	75	18.75
ปริญญาตรี	45	11.25
สูงกว่าปริญญาตรี	11	2.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองโพส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 110 คน ร้อยละ 27.5 รองลงมาคือ อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 98 คน ร้อยละ 24.5 ระดับ ปวช., ปวส., อนุปริญญา จำนวน 75 คน ร้อยละ 18.75 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 61 คน ร้อยละ 15.25 ระดับปริญญาตรี จำนวน 45 คน ร้อยละ 11.25 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน ร้อยละ 2.75 อาจเป็นเพราะประชากรส่วนใหญ่ของตำบลหนองโพประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงไม่มีโอกาสได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเท่าที่ควร

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	32	8
บริษัทเอกชน/รัฐวิสาหกิจ	8	2
ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว	72	18
เกษตรกร	137	34.25
รับจ้าง	97	24.25

ตารางที่ 6 (ต่อ)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน นักศึกษา	38	9.5
อื่น ๆ	16	4
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ส่วนใหญ่มีอาชีพ คือ เป็นเกษตรกร จำนวน 137 คน ร้อยละ 34.25 รองลงมา คือ รับจ้าง จำนวน 97 คน ร้อยละ 24.25 อาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 72 คน ร้อยละ 18 นักเรียน นักศึกษา จำนวน 38 คน ร้อยละ 9.5 รับราชการ 32 คน ร้อยละ 8 อื่น ๆ (ไม่มีอาชีพ แม่บ้าน) จำนวน 16 คน ร้อยละ 4 และบริษัทเอกชน/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน ร้อยละ 2 ตามลำดับ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกร และรับจ้างมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามสูง เนื่องจากสถานที่ทำงานอยู่ภายในชุมชน และประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จึงทำให้โอกาสในการเลือกอาชีพหรือเลือกงานมีน้อย

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	107	26.75
ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท	160	40
ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท	69	17.25
ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท	37	9.25
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	15	3.75
สูงกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	12	3
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 160 คน ร้อยละ 40 รองลงมาคืออยู่ระหว่างต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 107 คน ร้อยละ 26.75 ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 37 คน ร้อยละ 9.25

ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 3.75 และ สูงกว่า 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 12 คน ร้อยละ 3 ตามลำดับ ประชากรจากกลุ่มตัวอย่างมีรายได้อยู่ระหว่างระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท เป็นจำนวนมากอาจเนื่องมาจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 3 ปี	11	2.75
4 – 6 ปี	14	3.5
7 – 9 ปี	31	7.75
10 ปีขึ้นไป	344	86
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 344 คน ร้อยละ 86 รองลงมาอยู่ในชุมชน 7 – 9 ปี จำนวน 31 คน ร้อยละ 7.75 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 4 – 6 ปี จำนวน 14 คน ร้อยละ 3.5 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 1 – 3 ปี จำนวน 11 คน ร้อยละ 2.75 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ตำบลหนองโพ

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ จำแนกตามความเป็นสมาชิกทางสังคม

ความเป็นสมาชิกทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ความเป็นสมาชิกทางสังคม ประกอบด้วย กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรี / แม่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ชุดรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน (ชรบ.)	185	46.25

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความเป็นสมาชิกทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ (ไม่มีส่วนร่วม)	215	53.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ส่วนใหญ่ มีความเป็นสมาชิกทางสังคมในเรื่องอื่น ๆ (ไม่มีส่วนร่วม) จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75 และความเป็นสมาชิกทางสังคม จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 โดยในจำนวนของความเป็นสมาชิกทางสังคม ของกลุ่มออมทรัพย์ มีจำนวนมากที่สุดถึง 99 คน รองลงมาคือ กลุ่มสตรี / แม่บ้าน จำนวน 65 คน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 25 คน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน 16 คน และชุดรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน (ชรบ.) จำนวน 10 คน ตามลำดับ แต่ทั้งนี้ ประชากรหนึ่งคนสามารถมีความเป็นสมาชิกทางสังคมได้มากกว่าหนึ่ง จึงทำให้ผลรวมไม่เท่ากัน

ข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพ ได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 9

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องน้ำ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องน้ำ					
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา น้ำที่จากบ้านเรือน	15 (3.75)	118 (29.5)	127 (31.75)	104 (26)	36 (9)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา น้ำที่จากรองงานต่าง ๆ	9 (2.25)	72 (18)	145 (36.25)	90 (22.5)	84 (21)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา น้ำเสียในแม่น้ำลำคลอง	105 (26.25)	96 (24)	135 (33.75)	50 (12.5)	14 (3.5)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา น้ำเสียจากการเกษตรต่าง ๆ	103 (25.75)	99 (24.75)	139 (34.75)	45 (11.25)	14 (3.5)
เทศบาล มีการจัดการเรื่องระบบการ ระบายน้ำต่าง ๆ เช่น ท่อระบายน้ำ คู คลอง เป็นต้น	68 (17)	72 (18)	182 (45.5)	67 (16.75)	11 (2.75)
รวม	15	22.85	36.4	17.8	7.95

จากตารางที่ 10 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในด้านของประชาชนที่เห็นว่า เทศบาลตำบลหนองโพ ได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องน้ำ ผลการวิจัยพบว่า จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.4 เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 22.85 และเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า เทศบาล มีการจัดการเรื่องระบบการระบายน้ำต่าง ๆ เช่น ท่อระบายน้ำ คู คลอง เป็นต้น พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาน้ำที่จากรองงานต่าง ๆ พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.25 และระดับต่ำคือ เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาน้ำเสียจากการเกษตรต่าง ๆ พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องอากาศ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องอากาศ					
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา ฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง	6 1.5	37 (9.25)	129 (32.25)	121 (30.25)	107 (26.75)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา ฝุ่นละอองจากการจราจร	4 (1)	30 (7.5)	145 (36.25)	112 (28)	109 (27.25)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา จากฝุ่นละอองจากโรงงานต่าง ๆ	8 (2)	39 (9.75)	127 (31.75)	110 (27.5)	116 (29)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา จากฝุ่นละอองที่เกิดจากการเผา ไหม้ต่าง ๆ เช่น ขยะ, หลุมข้างทาง, ไร่อ้อย เป็นต้น	10 (2.5)	38 (9.5)	152 (38)	124 (31)	76 (19)
เทศบาล มีการปลูกต้นไม้ และ บำรุงรักษาต้นไม้ เพื่อเพิ่มอากาศ บริสุทธิ์	17 (4.25)	55 (13.75)	173 (43.25)	72 (18)	83 (20.75)
รวม	24.55	26.95	36.3	9.95	2.25

จากตารางที่ 11 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในด้านของประชาชนที่เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องอากาศ ผลการวิจัยพบว่า

จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.3 เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 26.95 และเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.55 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า เทศบาล มีการปลูกต้นไม้ และบำรุงรักษาต้นไม้ เพื่อเพิ่มอากาศบริสุทธิ์ พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมาคือ เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาจากฝุ่นละอองที่เกิดจากการเผาไหม้ต่าง ๆ เช่น ขยะ, ภูเขาข้างทาง, ไร่อ้อย เป็นต้น เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38 และระดับต่ำคือ เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาฝุ่นละอองจากการจราจร พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่เห็นว่าเทศบาลตำบลหนองโพได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องเสียง

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องเสียง					
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาจากเสียงดังรบกวนจากยานพาหนะ	6 (1.5)	34 (8.5)	144 (36)	85 (21.25)	131 (32.75)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาจากโรงงานอุตสาหกรรม	8 (2)	37 (9.25)	137 (34.25)	92 (23)	126 (31.5)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องเสียงดังรบกวนจากการก่อสร้าง	5 (1.25)	41 (10.25)	151 (37.75)	72 (18)	131 (32.75)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องเสียงดังรบกวนจากแหล่งบันเทิง สถานบริการต่าง ๆ	6 (1.5)	48 (12)	136 (34)	83 (20.75)	127 (31.75)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เทศบาลมีการสำรวจและตรวจสอบตามแหล่งกำเนิดเสียงดังและย่านชุมชนต่าง ๆ	6 (1.5)	39 (9.75)	135 (33.75)	82 (20.5)	138 (34.5)
รวม	1.55	9.95	35.15	20.7	32.65

จากตารางที่ 12 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในด้านของประชาชนที่เห็นว่า เทศบาลตำบลหนองโพได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องเสียง ผลการวิจัยพบว่า จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.15 เห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.65 และเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.7 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า ข้อมูลเทศบาล มีการจัดการในเรื่องเสียงดังรบกวนจากการก่อสร้าง พบว่าเห็นด้วยระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมาคือ เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาจากเสียงดังรบกวนจากยานพาหนะ พบว่าเห็นด้วยระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36 และระดับต่ำคือ เทศบาลมีการสำรวจและตรวจสอบตามแหล่งกำเนิดเสียงดังและย่านชุมชนต่าง ๆ พบว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านของประชาชนที่เห็นว่า เทศบาลตำบลหนองโพได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องขยะ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องขยะ					
เทศบาล มีการจัดให้มีถังขยะไว้เพียงพอ	31 (7.75)	168 (42)	159 (39.75)	34 (8.5)	8 (2)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหา กลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอย	11 (2.75)	81 (20.25)	204 (51)	71 (17.75)	33 (8.25)
เทศบาล มีการกำจัดขยะมูลฝอยได้ ถูกสุขลักษณะ	21 (5.25)	104 (26)	195 (48.75)	57 (14.25)	23 (5.75)
เทศบาล มีการจัดการในเรื่องขยะที่เป็นพิษต่าง ๆ เช่น กากพิษจาก โรงงานอุตสาหกรรม ขางรถยนต์ ถ่านไฟฉาย เป็นต้น	10 (2.5)	70 (17.5)	151 (37.75)	87 (21.75)	82 (20.5)
เทศบาล มีการรักษาความสะอาดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตเทศบาล	16 (4)	88 (22)	174 (43.5)	65 (16.25)	57 (14.25)
รวม	4.45	25.55	44.15	15.7	10.15

จากตารางที่ 13 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในด้านของประชาชนที่เห็นว่า เทศบาลตำบลหนองโพได้มีการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ในเรื่องขยะ ผลการวิจัยพบว่า จำนวน

ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.15 เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 25.55 และเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.7 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอย พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือ เทศบาล มีการกำจัดขยะมูลฝอยได้ถูกสุขลักษณะ พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.75 และระดับต่ำคือ เทศบาล มีการรักษาความสะอาดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตเทศบาล พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.5ตามลำดับ

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ

สำหรับข้อมูลการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในส่วนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 17 ข้อ เพื่อทำการวิจัยถึงความคิดเห็นการบริหารงานของเทศบาล โดยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ)					
เทศบาล ได้มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนสำหรับการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม	3 (0.75)	34 (8.5)	87 (21.75)	120 (30)	156 (39)
เทศบาล ได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของเทศบาล	4 (1)	85 (21.25)	134 (33.5)	154 (38.5)	23 (5.75)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เทศบาล ได้มีแนวทางการประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ	3 (0.75)	98 (24.5)	140 (35)	102 (25.5)	57 (14.25)
เทศบาล ได้มีการประสานงานกับหน่วยราชการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของเทศบาล	3 (0.75)	104 (26)	137 (34.25)	115 (28.75)	41 (10.25)
เทศบาล มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนรับรู้อาสาสมัครด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของชุมชน หมู่บ้าน	15 (3.75)	95 (23.75)	145 (36.25)	103 (25.75)	42 (10.5)
เทศบาล ควรมีมาตรการในการควบคุมและมีบทลงโทษสถานประกอบการที่สร้างมลพิษให้กับชุมชน	12 (3)	102 (25.5)	120 (30)	109 (27.25)	57 (14.25)
เทศบาล มีการสอดส่อง ดูแลสถานประกอบการให้มีการปฏิบัติตามกฎของชุมชนอย่างเคร่งครัด	6 (1.5)	56 (14)	87 (21.75)	121 (30.25)	130 (32.5)
รวม	2.3	28.7	42.5	41.2	25.3

จากตารางที่ 14 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ, อากาศ,

เสียง, ขยะ) พบว่าจำนวนประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ ปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.5 เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 41.2 และเห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 28.7 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า เทศบาล ได้มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนสำหรับการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม พบว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 39 รองลงมาคือ เทศบาล ได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของเทศบาล พบว่า เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 38.5 และระดับต่ำคือ เทศบาล มีการประชาสัมพันธ์ รมรงค์ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสาร ด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของชุมชน หมู่บ้าน พบว่า เห็นด้วย ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ)					
เทศบาล มีงบประมาณในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลสามารถช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาได้ทันทางที่	4 (1)	103 (25.75)	124 (31)	90 (22.5)	79 (19.75)
เทศบาล มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมทางด้าน น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะภายในเขตเทศบาล	18 (4.5)	99 (24.75)	133 (33.25)	116 (29)	34 (8.5)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เทศบาล มีงบประมาณเพียงพอ สำหรับจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม	9 (2.25)	47 (11.75)	98 (24.5)	134 (33.5)	112 (28)
เทศบาล มีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่าง เพียงพอ ทันสมัย และวางแผน ต่อเนื่อง	8 (2)	59 (14.75)	93 (23.25)	131 (32.75)	109 (27.25)
เทศบาล มีการจัดการวางแผนเรื่อง งบประมาณสำหรับจัดการเรื่อง สิ่งแวดล้อมของชุมชน ได้อย่าง เหมาะสม	12 (3)	78 (19.5)	116 (29)	103 (25.75)	91 (22.75)
รวม	2.5	19.3	28.2	28.7	21.25

จากตารางที่ 15 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ) พบว่า จำนวนประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 28.7 เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.2 และเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.25 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า เทศบาล มีงบประมาณเพียงพอสำหรับจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม พบว่า เห็นด้วย น้อย คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาคือ เทศบาล มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม ทางด้าน น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ ภายในเขตเทศบาล พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.25 และระดับต่ำ คือ เทศบาล มีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอ ทันสมัย และวางแผนต่อเนื่อง พบว่า เห็นด้วย น้อย คิดเป็นร้อยละ 32.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านบุคลากรในการจัดการเรื่อง
สิ่งแวดล้อม

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลากรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม					
เทศบาล มีบุคลากรในการดูแลแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมมีความเหมาะสมและเพียงพอ ต่อการปฏิบัติหน้าที่	24 (6)	108 (27)	134 (33.5)	100 (25)	34 (8.5)
พนักงานและเจ้าหน้าที่ของเทศบาล มีการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี	18 (4.5)	112 (28)	130 (32.5)	102 (25.5)	38 (9.5)
พนักงานและเจ้าหน้าที่ของเทศบาล มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี	14 (3.5)	108 (27)	129 (32.25)	97 (24.25)	52 (13)
พนักงานและเจ้าหน้าที่ของเทศบาล มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับประชาชน	11 (2.75)	112 (28)	126 (31.5)	98 (24.5)	53 (13.25)
เทศบาลมีสวัสดิการให้กับพนักงานและเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ	9 (2.25)	128 (32)	152 (38)	45 (11.25)	66 (16.5)
รวม	3.8	28.4	33.55	22.1	12.15

จากตารางที่ 16 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในด้านบุคลากรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.55 และเห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 28.4 และเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.1 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่าเทศบาลมีสวัสดิการให้กับพนักงานและเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมาคือเทศบาล มีบุคลากรในการดูแล แก้ไขปัญหา ด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม มีความเหมาะสมและเพียงพอ ต่อการปฏิบัติหน้าที่ พบว่าเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.5 และระดับต่ำคือพนักงานและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลมีการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32.5 ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ

สำหรับข้อมูลการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 25 ข้อ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางเป็น 4 ตาราง โดยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 17 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องน้ำ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องน้ำ					
ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไข ปัญหาแหล่งน้ำให้กับชุมชน	11 (2.75)	48 (12)	107 (26.75)	113 (28.25)	121 (30.25)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับแหล่งน้ำให้กับชุมชน	13 (3.25)	45 (11.25)	89 (22.25)	123 (30.75)	130 (32.5)
ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาแหล่งน้ำ	13 (3.25)	34 (8.5)	90 (22.5)	120 (30)	143 (35.75)
ท่านเคยมีส่วนร่วมบริจาค วัสดุ เงิน สิ่งของในการรักษาแหล่งน้ำ	4 (1)	41 (10.25)	76 (19)	113 (28.25)	166 (41.5)
ท่านมีความรู้สึกว่าได้รับความปลอดภัยจากการใช้น้ำในชุมชน	19 (4.75)	102 (25.5)	134 (33.5)	84 (21)	61 (15.25)
มีเจ้าหน้าที่เข้ามาทำกิจกรรมในการรักษาแหล่งน้ำในชุมชน	23 (5.75)	75 (18.75)	114 (28.5)	101 (25.25)	87 (21.75)
รวม	3.46	14.89	24.78	28.1	28.79

จากตารางที่ 17 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องน้ำ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.79 เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 28.1 และเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 24.78 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า ท่านเคยมีส่วนร่วมบริจาค วัสดุ เงิน สิ่งของในการรักษาแหล่งน้ำ พบว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือ ท่านเคยเข้าสำรวจ

ข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาแหล่งน้ำ เห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.75 และระดับต่ำ คือ ท่านมีความรู้สึกว่าได้ได้รับความปลอดภัยจากการใช้น้ำในชุมชน พบว่าเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 33.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องอากาศ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องอากาศ					
ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไข ปัญหาเรื่องอากาศให้กับชุมชน	8 (2)	48 (12)	128 (32)	88 (22)	128 (32)
ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องอากาศให้กับ ชุมชน	8 (2)	16 (4)	168 (42)	80 (20)	128 (32)
ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเรื่อง อากาศ	8 (2)	56 (14)	96 (24)	128 (32)	112 (28)
ท่านมีความรู้สึกว่าได้ได้รับความ ปลอดภัยกับอากาศในชุมชน	24 (6)	80 (20)	152 (38)	88 (22)	56 (14)
มีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำ กิจกรรมในการรักษาอากาศใน ชุมชน	15 (3.75)	49 (12.25)	137 (34.25)	114 (28.5)	85 (21.25)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาล ในการให้คำแนะนำและการแก้ไข ปัญหาทางอากาศ	16 (4)	24 (6)	152 (38)	88 (20)	128 (32)
รวม	3.30	11.38	34.71	24.1	26.54

จากตารางที่ 18 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องอากาศ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือ เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.71 เห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.54 และเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 24.1 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า คำถามท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหากลับเกี่ยวกับปัญหาเรื่องอากาศให้กับชุมชน พบว่า เห็นด้วย ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมา คือ ท่านมีความรู้สึกว่าได้ได้รับความปลอดภัยกับอากาศในชุมชน และท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาลในการให้คำแนะนำและการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38 และระดับต่ำคือ มีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำกิจกรรมในการรักษาอากาศในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 34.25 ตามลำดับ

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 19 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องเสียง

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องเสียง					
ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความ ความเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไข ปัญหาเรื่องเสียงให้กับชุมชน	13 (3.25)	49 (12.25)	93 (23.25)	110 (27.5)	135 (33.75)
ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญห เกี่ยวกับปัญหาเรื่องเสียงให้กับ ชุมชน	7 (1.75)	37 (9.25)	87 (21.75)	114 (28.5)	155 (38.75)
ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเรื่อง เสียง	7 (1.75)	38 (9.5)	90 (22.5)	122 (30.5)	143 (35.75)
ท่านมีความรู้สึกว่าได้รับความ ปลอดภัยกับเสียงในชุมชน	19 (4.75)	83 (20.75)	94 (23.5)	113 (28.25)	91 (22.75)
มีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำทำ กิจกรรมในการไม่ให้เกิดเสียงดัง ในชุมชน	11 (2.75)	79 (19.75)	101 (25.25)	117 (29.25)	92 (23)
ท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาล ในการให้คำแนะนำและการแก้ไข ปัญหาด้านเสียง	11 (2.75)	82 (20.5)	95 (23.75)	104 (26)	108 (27)
รวม	2.83	15.33	23.33	28.33	30.17

จากตารางที่ 19 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องเสียงพบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือพบว่า มีความเห็นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.17 รองลงมาคือ ความเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 28.33 และความเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.33 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า คำถามท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเสียงให้กับชุมชน พบว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.75 รองลงมา คือ ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเรื่องเสียง พบว่า ความเห็นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.75 และระดับต่ำคือท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องเสียงให้กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 33.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 จำนวนร้อยละและการแปลความของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องขยะ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องขยะ	24	104	121	93	58
ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องขยะให้กับชุมชน	(6)	(26)	(30.25)	(23.25)	(14.5)
ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องขยะให้กับชุมชน	31	124	110	84	51
เกี่ยวกับปัญหาเรื่องขยะให้กับชุมชน	(7.75)	(31)	(27.5)	(21)	(12.75)
ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเรื่องขยะ	26	93	112	105	64
	(6.5)	(23.25)	(28)	(26.25)	(16)
ท่านมีความรู้สึกว่าได้รับความปลอดภัยกับขยะในชุมชน	22	125	94	92	67
	(5.5)	(31.25)	(23.5)	(23)	(16.75)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำทำ กิจกรรมในการจัดการปัญหา เกี่ยวกับขยะในชุมชน	8 (2)	73 (18.25)	124 (31)	102 (25.5)	93 (23.25)
ท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาล ในการให้คำแนะนำและการแก้ไข ปัญหาเรื่องขยะ	13 (3.25)	77 (19.25)	123 (30.75)	90 (22.5)	97 (24.25)
รวม	5.16	24.83	28.41	23.66	17.9

จากตารางที่ 20 จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ ในเรื่องขยะ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามในภาพรวมคือพบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.41 รองลงมาคือ มีความเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 24.83 และความเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.66 ตามลำดับ โดยเมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อคำถามปรากฏว่า คำถามท่านมีความรู้สึกว่าได้ได้รับความปลอดภัยกับขยะในชุมชน พบว่า เห็นด้วย มาก คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมาคือคำถามท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหากับปัญหาเกี่ยวกับขยะให้กับชุมชน พบว่า เห็นด้วย มาก คิดเป็นร้อยละ 31 และคำถามมีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำทำกิจกรรมในการจัดการปัญหาเกี่ยวกับขยะในชุมชน พบว่า เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31 เช่นกัน และระดับต่ำคือ ท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาลในการให้คำแนะนำและการแก้ไขปัญหากับปัญหาเรื่องขยะ.พบว่า เห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.75 ตามลำดับ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของประชาชน ต่อเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อม จากคำถามปลายเปิด

จากรายงานผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของประชาชนในเรื่องสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ตำบลหนองโพ สามารถแยกได้เป็นเรื่อง ดังต่อไปนี้

เรื่องน้ำ

1. น้ำประปาบางครั้งไม่สะอาดมีสิ่งเจือปนมากกลับน้ำ
2. น้ำเน่าเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมภายในเขตเทศบาลหนองโพ และโรงงานที่ตั้งอยู่ในตำบลอื่น ที่อยู่ใกล้เคียง

3. ควรปรับปรุงในเรื่องการทิ้งของเสียลงในแหล่งน้ำจากบ้านเรือนและตลาด

4. ท่อระบายน้ำอุดตัน

เรื่องอากาศ

1. ควรควบคุมการเผาขยะในเขตชุมชน และควรมีมาตรการควบคุม
2. ควรมีการจัดการควบคุมดูแลเรื่องอากาศของโรงงานในตำบลหนองโพ
3. ปัญหาเรื่องฝุ่นละอองจากรถสิบล้อที่วิ่งผ่านชุมชนหมู่บ้าน
4. ปัญหาอากาศร้อนจากความแออัด

เรื่องเสียง

1. ปัญหาเสียงตามสายของเทศบาลที่ลำโพงที่เปิดเสียงดังเกินไป
2. ปัญหาเสียงดังจากรถสิบล้อวิ่งผ่าน

เรื่องขยะ

1. ปัญหาถังขยะส่วนกลางมีไม่เพียงพอ
2. ปัญหาขยะทิ้งลงแหล่งน้ำและท่อระบายน้ำทำให้อุดตันและตื้นเขิน

จากรายงานผลการวิจัยพบว่า ประชาชนได้มีข้อเสนอแนะในเรื่องสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ สามารถสรุปในภาพรวมได้ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในภาพรวม จากคำถามปลายเปิด

1. ควรมีการประชุม หรือจัดกิจกรรมรวมกันของประชาชนในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล ในเรื่องสิ่งแวดล้อม ทั้งในด้านงบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือในการแก้ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม
3. เทศบาลควรมีมาตรการ กฏระเบียบ เพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมภายในชุมชน

4. ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อม
5. ควรมีการปลูกต้นไม้ให้มากขึ้นในบริเวณเขตเทศบาล
6. ควรมีการส่งเสริม อนุรักษ์การแยกขยะ

สรุป

จากรายงานผลการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทำให้เทศบาลได้แนวทางเพื่อนำมาใช้สำหรับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ โดยต้องปรับปรุงการกำหนดนโยบายเชิงรุก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มากขึ้น เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
2. ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน และการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

1. สรุปผลการวิจัย

โดยสามารถสรุปผลการได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลหนองโพจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.5 มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31 ซึ่งอยู่ในวัยทำงานและมีความสนใจในการให้ความร่วมมือกับเทศบาลเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส คิดเป็นร้อยละ 58 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.5 ประกอบอาชีพ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 34.25 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 86 และสำหรับความเป็นสมาชิกทางสังคมเพื่อดูความมีส่วนร่วมในสังคม พบว่า อยู่ในส่วนของเรื่องอื่นๆ (ไม่มีส่วนร่วม) คิดเป็นร้อยละ 53.75

1.2 ข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน

เรื่องน้ำ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในเรื่องน้ำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องที่ทางเทศบาล ดำเนินการในการจัดการเรื่องปัญหาน้ำทั้งจากบ้านเรือน การจัดการในเรื่องปัญหาน้ำที่จากโรงงานต่าง ๆ การจัดการในเรื่องปัญหาน้ำเสียในแม่น้ำลำคลอง การจัดการในเรื่องปัญหาน้ำเสียจากการเกษตรต่าง ๆ การจัดการเรื่องระบบการระบายน้ำต่าง ๆ เช่น

ท่อบรรยายน้ำ คุณคลอง เป็นต้น ในการจัดการในเรื่องของน้ำเสียในแม่น้ำลำคลองมีการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ แต่ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการศึกษาพบว่า การจัดการในเรื่องปัญหาน้ำ ที่จากบ้านเรือนและจากโรงงานมีการจัดการในระดับที่ยังน้อยอยู่

เรื่องอากาศ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในเรื่องของอากาศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องที่ทางเทศบาล มีการปลูกต้นไม้ และบำรุงรักษาต้นไม้ เพื่อเพิ่มอากาศบริสุทธิ์ มีการจัดการในเรื่องปัญหาฝุ่นละอองที่เกิดจากการเผาไหม้ต่าง ๆ เช่น ขยะ, ภูเขาข้างทาง, ไร่อ้อย เป็นต้น มีการจัดการในเรื่องปัญหาฝุ่นละอองจากการจราจร มีการจัดการในเรื่องปัญหาฝุ่นละอองจากการก่อสร้างและมีการจัดการในเรื่องปัญหาฝุ่นละอองจากโรงงานต่าง ๆ แต่มีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้นในเรื่องการจัดการเรื่องอากาศ ที่ทางเทศบาลดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

เรื่องเสียง

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในเรื่องของเสียง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องที่ทางเทศบาล มีการจัดการในเรื่องเสียงดังรบกวนจากมีการจัดการในเรื่องปัญหาจากโรงงานอุตสาหกรรม มีการจัดการในเรื่องเสียงดังรบกวนจากแหล่งบันเทิง สถานบริการต่าง ๆ และมีการสำรวจและตรวจสอบตามแหล่งกำเนิดเสียงดังและย่านชุมชนต่าง ๆ แต่มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้ หากเทศบาลไม่มีมาตรการป้องกันและแก้ไข โดยเฉพาะในเรื่องการสำรวจและตรวจสอบตามแหล่งกำเนิดเสียงดังและย่านชุมชนต่าง ๆ

เรื่องขยะ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในเรื่องของขยะ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เทศบาลมีการจัดการในเรื่องปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอย และมีการกำจัดขยะมูลฝอยได้ถูกสุขลักษณะ มีการรักษาความสะอาดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตเทศบาล มีแนวโน้มอยู่ในระดับที่ดีเป็นจุดสำคัญที่แสดงว่าเทศบาลมีการบริหารจัดการอย่างดี

1.3 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโพ ได้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ,อากาศ,เสียง,ขยะ)

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในส่วนของการจัดทำแผนการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมนั้น กับยังเป็นปัญหาที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเท่าที่ควร

ด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ,อากาศ,เสียง,ขยะ)

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ,อากาศ,เสียง,ขยะ)โดยรวมอยู่ในระดับที่น้อย โดยเฉพาะมีงบประมาณและการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการในเรื่องสิ่งแวดล้อม

ด้านบุคลากรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในด้านบุคลากรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีสวัสดิการให้กับพนักงานและเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ จะช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพนได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน

เรื่องน้ำ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องน้ำ โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เรื่องอากาศ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องอากาศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เรื่องเสียง

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องเสียง โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เรื่องขยะ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องขยะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนตำบลหนองโพน ตามความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วม ในเขตเทศบาลตำบลหนองโพน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลหนองโพน

และเป็นไปตามที่ รวิกานต์ แสนไชย (2544 : 13) และเบอร์เพรนต์ (อ้างอิงใน ทรงพล คุ่มทอง 2541 : 20) ได้ให้ความหมายไว้

จากการศึกษาพบว่า แนวโน้มของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเทศบาลตำบลหนองโพ ที่อาจส่งผลกระทบยาวในอนาคตในตำบลหนองโพ สามารถแยกออกได้ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องน้ำ พบว่าสภาพปัญหาในเรื่องปัญหาน้ำทั้งจากบ้านเรือนและเรื่องปัญหาน้ำทั้งจากโรงงานต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น จากข้อมูลผลการวิจัยและข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะส่วนสะท้อนมุมมองในเรื่องดังกล่าว จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะปัญหาดังกล่าวจะส่งผลในภาพรวมทั้งเรื่องการระบายน้ำ แหล่งน้ำเน่าเสีย

2. ปัญหาเรื่องอากาศ พบว่าสภาพปัญหาจากฝุ่นละอองจากการจราจร ที่ปัจจุบันรถยนต์มีปริมาณที่สูงขึ้นส่งผลให้ฝุ่นละอองมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. ปัญหาเรื่องเสียง พบว่าสภาพปัญหาที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ได้แก่ ปัญหาเรื่องเสียงดังรบกวนจากยานพาหนะ และปัจจุบันเทศบาลเองยังไม่มีมาตรการใด ๆ เข้ามาควบคุมดูแล

4. ปัญหาเรื่องขยะ พบว่า สภาพปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อเทศบาลได้แก่ปัญหาขยะที่เป็นพิษต่าง ๆ เช่นกากพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ขยะรถยนต์ ถ่านไฟฉาย หากไม่มีมาตรการกำจัดและการคัดแยกก่อนลงสู่ถัง ย่อมทำให้ปริมาณขยะดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและยากที่จะทำลาย

สำหรับความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้น ในเทศบาลตำบลหนองโพ ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยสาเหตุส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะ

1. เทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์หรือการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแผนงาน / โครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลที่แท้จริง

2. ภาคประชาชนขาดตัวแทนหรือผู้นำที่อาสาสมัครในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและปัจจุบันการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในเทศบาลตำบลหนองโพมีสูงขึ้น

เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจึงควรมีวิธีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จากการศึกษาเป็นไปตามบทบาทของจังหวัดและอำเภอ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อม (ชวงส์ ฉายะบุตร 2538 : 16) ที่ได้กล่าวไว้ และมีรายละเอียดดังนี้

1. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อความร่วมมือในการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

2. การพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อให้สามารถมีน้ำไว้ใช้ได้อย่างเพียงพอ
3. การป้องกันน้ำเสีย ทั้งจากชุมชน และจากโรงงานอุตสาหกรรม
4. มาตรการการคัดแยกขยะอย่างมีระบบ และสร้างเป็นพลังทดแทนหรือนำกลับมาหมุนเวียนภายในชุมชน
5. กำหนดให้มีมาตรการการป้องกัน กู้ระเบียบ ข้อบังคับและควบคุมปัญหาในเรื่องสิ่งแวดล้อมของชุมชน

3. ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปัญหาในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่ปัญหาของทางเทศบาลแต่เพียงผู้เดียวที่จะแก้ไขปัญหาได้ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ ในครั้งนี้จึงเป็นเพียงแนวทางหนึ่งสำหรับรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้ค้นพบข้อเสนอแนะข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เพราะจากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว
2. ควรมีการรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทุกคนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญในการลดปัญหาสิ่งแวดล้อม และร่วมกันบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนกันมากขึ้น
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลข่าวสาร หรือการการวางแผน การกำหนดนโยบาย งบประมาณ ความเพียงพอของอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและรับทราบข้อมูลข่าวสารโดยทั่วถึง เพราะจากการวิจัยพบว่าประชาชนไม่แน่ใจในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างมาก
4. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ควรศึกษารูปแบบแรงจูงใจ หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารที่จะนำวางแผนกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของทางเทศบาลอย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ

4.2 ควรศึกษารูปแบบวิธีการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าต่อการลงทุน และสามารถสร้างเงื่อนไขสำหรับขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งงบประมาณต่าง ๆ ได้นอกเหนือจากงบประมาณภาครัฐ

4.3 ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยองค์กรเอกชนกับภาครัฐ ในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดสนใจดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม

บรรณานุกรม

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล.

กรุงเทพมหานคร : กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง, 2549.

เกษม จันทร์แก้ว. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : อักษรสยามการพิมพ์, 2539.

กัลยรัตน์ ดารา. “การพัฒนากิจกรรมคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาล

ตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2551.

คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 : ปัญหาอุปสรรคและ

ทางออก. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2545.

จักรพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ. เคมีประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : ไอเอสพรีนติ้งเฮาส์, 2545.

จำนงค์ อติจิตนสิทธิ และคณะ. บทบาท กำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2523.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. การปกครองถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น

กรมการปกครอง, 2538.

ทรงพล ตุ่มทอง. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะ

กรณีเทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2541.

นันทพล กาญจนวัฒน์. “แนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในกฎหมายสิ่งแวดล้อม

ระหว่างประเทศ : ศึกษากรณีตัวอย่างอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

ค.ศ. 1992.” วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ปทุมชาติ ศรีเจริญจิตร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดปริมาณขยะ : กรณีศึกษา

ตำบลท่าศาลา แขวงกาวิละ เทศบาลนครเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร :

โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ชุมชนเป็นสุข (สรส), 2548.

พาลาก สิงห์เสนี และคณะ. รายงานเรื่อง การมีส่วนร่วมเพื่อคุณภาพชีวิตของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน : กรณีศึกษาการแก้ปัญหาสารพิษในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2545.

รวีกานต์ แสนไชย. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาธนาคารขยะชุมชนวัดกลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

วินัย วีระพัฒนานนท์. มนุษย์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชน

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2535.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและสถาบันพระปกเกล้า. ธรรมชาติที่วัดได้ : ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : ไทยกราฟฟิคแอนด์พริ้นต์, 2544.

สมควร กาพรัตน์. “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนเทศบาลเมืองนาสาร อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2548.

สร ปิ่นอักษรสกุล. การดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2548.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548. กรุงเทพมหานคร : รัฐบาลพิมพ์, 2548.

สุพร ศาครอรุณ. สรุปผลการศึกษาอบรม หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับนักวางแผนระดับจังหวัดและหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยมหาดไทย, 2544

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

อคิน รพีพัฒน์. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย.”

ใน รายงานการประชุมเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน : นโยบายและกลวิธี, 100-114.

นครปฐม : โรงแรมสวนสามพราน, 2527.

Broom, L. and Selznick.p. *Sociology*. New York : Harper&Row Publishers, Inc., 1963.

WHO/UNICEF. “Report of the International Conference on Primary Health Care.”

New York : N.P. Press, 11 (1978).

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. 18 - 30 ปี

() 2. 31 - 40 ปี

() 3. 41 - 50 ปี

() 4. 51 - 60 ปี

() 5. 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หม้าย

() 4. หย่าร้าง

() 5. แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา

() 1. ประถมศึกษา

() 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย

() 4. ปวช., ปวส., อนุปริญญา

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

- () 5. ปริญญาตรี
- () 6. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- () 1. รับราชการ
- () 2. บริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ
- () 3. ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว
- () 4. เกษตรกร
- () 5. รับจ้าง
- () 6. นักเรียน นักศึกษา
- () 7. อื่น ๆ (ระบุ)

6. ท่านมีรายได้ต่อเดือน

- () 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท
- () 2. ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท
- () 3. ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท
- () 4. ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท
- () 5. ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท
- () 6. สูงกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

- () 1. 1-3 ปี
- () 2. 4-6 ปี
- () 3. 7-9 ปี
- () 4. 10 ปีขึ้นไป

8. ความเป็นสมาชิกทางสังคม

- () 1. กลุ่มออมทรัพย์
- () 2. กลุ่มสตรี / แม่บ้าน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

- () 3. อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)
- () 4. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)
- () 5. ชุกรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน (ชรบ.)
- () 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด

1. ข้อมูลการจัดการในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลหนองโพ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องน้ำ					
1. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาน้ำที่จากบ้านเรือน					
2. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาน้ำที่จากโรงงานต่างๆ					
3. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาน้ำเสียในแม่น้ำลำคลอง					
4. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาน้ำเสียจากการเกษตรต่างๆ					
5. เทศบาล มีการจัดการเรื่องระบบการระบายน้ำต่างๆ เช่น ท่อระบายน้ำ คูคลอง เป็นต้น					
เรื่องอากาศ					
6. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง					
7. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาฝุ่นละอองจากการจราจร					
8. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาจากฝุ่นละอองจากโรงงานต่างๆ					
9. เทศบาล มีการจัดการในเรื่อง					

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัญหาจากฝุ่นละอองที่เกิดจากการเผาไหม้ต่าง ๆ เช่น ขยะ, ควันข้างทาง, ไร้อ้อย เป็นต้น					
10. เทศบาล มีการปลูกต้นไม้ และบำรุงรักษาต้นไม้ เพื่อเพิ่มอากาศบริสุทธิ์					
เรื่องเสียง					
11. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาจากเสียงดังรบกวนจากยานพาหนะ					
12. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหาจากโรงงานอุตสาหกรรม					
13. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องเสียงดังรบกวนจากการก่อสร้าง					
14. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องเสียงดังรบกวนจากแหล่งบันเทิง สถานบริการต่าง ๆ					
15. เทศบาลมีการสำรวจและตรวจสอบตามแหล่งกำเนิดเสียงดังและย่านชุมชนต่าง ๆ					
เรื่องขยะ					
16. เทศบาล มีการจัดให้มีถังขยะไว้อย่างเพียงพอ					
17. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอย					
18. เทศบาล มีการกำจัดขยะมูลฝอยได้ถูกสุขลักษณะ					

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. เทศบาล มีการจัดการในเรื่องขยะที่เป็นพิษต่าง ๆ เช่น กากพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ยางรถยนต์ ถ่านไฟฉาย เป็นต้น					
20. เทศบาล มีการรักษาความสะอาดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตเทศบาล					

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

2. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองโไฟ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริหารและการวางแผน (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ)					
21. เทศบาล ได้มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนสำหรับการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม					
22. เทศบาล ได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของเทศบาล					
23. เทศบาล ได้มีแนวทางการประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ					
24. เทศบาล ได้มีการประสานงานกับหน่วยราชการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของเทศบาล					
25. เทศบาล มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของชุมชน หมู่บ้าน					
26. เทศบาล ควรมีมาตรการในการควบคุมและมีบทลงโทษสถานประกอบการที่สร้างมลพิษให้กับชุมชน					
27. เทศบาล มีการสอดส่อง ดูแลสถานประกอบการให้มีการ					

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปฏิบัติตามกฎของชุมชนอย่างเคร่งครัด					
ด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ (น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ)					
28. เทศบาล มีงบประมาณในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลสามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาได้ทันทางที่					
29. เทศบาล มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมทางด้าน น้ำ, อากาศ, เสียง, ขยะ ภายในเขตเทศบาล					
30. เทศบาล มีงบประมาณเพียงพอสำหรับจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม					
31. เทศบาล มีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอ ทันสมัย และวางแผนต่อเนื่อง					
32. เทศบาล มีการจัดการวางแผนเรื่องงบประมาณสำหรับจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของชุมชน ได้อย่างเหมาะสม					
ด้านบุคลากรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม					
33. เทศบาล มีบุคลากรในการดูแลแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมมีความเหมาะสมและเพียงพอ ต่อการปฏิบัติหน้าที่					

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34. พนักงานและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลมีการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี					
35. พนักงานและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี					
36. พนักงานและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับประชาชน					
37. เทศบาลมีสวัสดิการให้กับพนักงานและเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ					

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองโพ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เรื่องน้ำ					
38. ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำให้กับชุมชน					
39. ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหเกี่ยวกับแหล่งน้ำให้กับชุมชน					
40. ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาแหล่งน้ำ					
41. ท่านเคยมีส่วนร่วมบริจาค วัสดุเงิน สิ่งของในการรักษาแหล่งน้ำ					
42. ท่านมีความรู้สึกว่าได้รับความปลอดภัยจากการใช้น้ำในชุมชน					
43. มีเจ้าหน้าที่เข้ามาทำกิจกรรมในการรักษาแหล่งน้ำในชุมชน					
44. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำกิจกรรมในการรักษาแหล่งน้ำในชุมชนกับเจ้าหน้าที่เทศบาล					
เรื่องอากาศ					
45. ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหारेื่องอากาศให้กับชุมชน					

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
46. ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหเกี่ยวกับปัญหาเรื่องอากาศให้กับชุมชน					
47. ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเรื่องอากาศ					
48. ท่านมีความรู้สึกว่าได้ร้บความปลอดภัยกับอากาศในชุมชน					
49. มีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำกิจกรรมในการรักษาอากาศในชุมชน					
50. ท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาลในการให้คำแนะนำและการแก้ไขปัญหทางอากาศ					
เรื่องเสียง					
51. ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหเรื่องเสียงให้กับชุมชน					
52. ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหเกี่ยวกับปัญหเรื่องเสียงให้กับชุมชน					
53. ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหเรื่องเสียง					
54. ท่านมีความรู้สึกว่าได้ร้บความปลอดภัยกับเสียงในชุมชน					

ผลงานวิจัยน้กศึกษาระดับปริญญาตรี

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
55. มีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำทำกิจกรรมในการไม่ให้เกิดเสียงดังในชุมชน					
56. ท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาลในการให้คำแนะนำและการแก้ไขปัญหาด้านเสียง					
เรื่องขยะ					
57. ท่านเคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องขยะให้กับชุมชน					
58. ท่านเคยเข้าร่วมแก้ไขปัญหเกี่ยวกับปัญหาเรื่องขยะให้กับชุมชน					
59. ท่านเคยเข้าสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเรื่องขยะ					
60. ท่านมีความรู้สึกว่าได้รับความปลอดภัยกับขยะในชุมชน					
61. มีเจ้าหน้าที่เทศบาลเข้ามาทำทำกิจกรรมในการจัดการปัญหาเกี่ยวกับขยะในชุมชน					
62. ท่านเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาลในการให้คำแนะนำและการแก้ไขปัญหาเรื่องขยะ					

ส่วนที่ 3 ปัญหาและ ข้อเสนอแนะ ของประชาชน ต่อ เทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อม

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายนพพงษ์ ดีไชย
 ที่อยู่ปัจจุบัน 51 หมู่ 3 ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
 สถานที่ทำงาน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัด
 กระทรวงยุติธรรม ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 อาคารเอ
 ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม
 พ.ศ. 2551 เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ
 สาขาวิทยาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2540 นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 3 ฝ่ายคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ
 สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
 พ.ศ. 2545 นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 5 สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และ
 เทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 พ.ศ. 2547 นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 6ว ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำนักงานปลัด กระทรวงยุติธรรม

พ.ศ. 2549 นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 7วช ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

พ.ศ. 2551 นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำนักงานปลัด กระทรวงยุติธรรม

ปัจจุบัน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัด กระทรวงยุติธรรม

ผลงานวิจัยขั้นต้นถึงระดับปริญญาตรี